વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ સુદ-૫, શુક્રવાર, તા. ૧૫-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૬૨, ૧૦૫, ૧૪૦, ૪૦૧ પ્રવચન નં. ૮

જીવ જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે શ્રવણ કરે, ચિંવતન કરે, મંથન કરે ઉસે-ભલે કદાચિત્ સમ્યગ્દર્શન ન હો તથાપિ-સમ્યક્ત્વસન્મુખતા હોતી હૈ. અંદર દઢ સંસ્કાર ડાલે, ઉપયોગ એક વિષયમેં ન ટિકે તો અન્યમેં બદલે, ઉપયોગ સૂક્ષ્મસે સૂક્ષ્મ કરે, ઉપયોગમેં સૂક્ષ્મતા કરતે-કરતે, ચૈતન્યતત્ત્વકો ગ્રહણ કરતે હુએ આગે બઢે, વહ જીવ ક્રમસે સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરતા હૈ. ૬૨.

વચનામૃત, ૬૨. ફિરસે કિસીકો સુનનેકા ભાવ હૈ. સમ્યગ્દર્શન પાનેકી કલા હૈ. જિસકો સમ્યગ્દર્શન હો ઉસકો તો આનંદકા અનુભવ હોતા હૈ. ઈસલિયે કિસીકો પૂછના પડે યા કિસીકો કહના પડે યા ઉસ વિષયમેં કિસીસે કુછ સુનના પડે, ઐસા નહીં હૈ. સમ્યગ્દર્શન જો હૈ વહ તો અનંત ગુણકા પિંડ પ્રભુ, અનંત આનંદકે સ્વાદકા અનુભવ કરતા હુઆ સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ હોતા હૈ. આહાહા..! ઔર એક સમ્યગ્દર્શન હોનેકે બાદ પંચમ ગુણસ્થાન ઔર મુનિકી દશા આતી હૈ. પહલે નહીં આતી. યહાં ૬૨મેં તો સમ્યગ્દર્શન સન્મુખ હોનેકે યોગ્ય કૌન હૈ, યહ કહતે હૈં.

'**જીવ જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે શ્રવણ કરે,...**' આહાહા..! શ્રવણકે લિયે શ્રવણ નહીં. જ્ઞાયક સ્વરૂપ ભગવાન અંદર, ઉસકે લક્ષ્યસે શ્રવણ કરે. મુજે આયેગા તો મૈં કિસીકો કહ સકૂં, મૈં ઉપદેશ દે સકૂં, ઐસા કોઈ લક્ષ્ય નહીં. જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે. માત્ર જાનનેવાલા આત્મા ત્રિકાલી જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે શ્રવણ કરે. '**ચિંવતન કરે,...**' ઉસકે લક્ષ્યસે ચિંતવન કરે. ઉસકા લક્ષ્ય છોડકર ચિંતવન-બિંતવન (કરે) વહ કોઈ ચીજ નહીં હૈ. ઔર '**મંથન કરે,...**' જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે અંદર મંથન કરે. સૂક્ષ્મ બાત હૈ, પ્રભુ! અભી તો સમકિત પ્રાપ્ત કરનેકી રીતકી કલા હૈ યહ. અંતર સ્વરૂપ દૃષ્ટિમેં અનુભવમેં જબતક આયા નહીં, તબતક ઉસકે સન્મુખ (હોકર) મંથન કરે. આહાહા..!

'**ઉસે-ભલે કદાચિત્ સમ્યગ્દર્શન ન હો તથાપિ-સમ્યક્ત્વસન્મુખતા હોતી હૈ.**' અંતરમેં યદિ સ્વસન્મુખસે શ્રવણ, મનન, ચિંતવન, સ્વસન્મુખસે શ્રવણ, ચિંતવન, મનન હો તો વહ સમ્યગ્દર્શન સન્મુખ હોતા હૈ. '**અંદર દઢ સંસ્કાર ડાલે,...**' બાત

વહ કિ એક હી ધૂન લગે અંદર. આનંદસાગર પ્રભુ જ્ઞાયક, ઉસ જ્ઞાયકકી અંદર ધૂન લગે. ઉસ ધૂનમેં દૂસરી કોઈ ચિંતા રહે નહીં. ઐસી ધૂન લગે તો વહ સમકિતસન્મુખ હૈ. જ્ઞાયકકી ધૂન લગે. કોઈ વાંચનકી, શ્રવણકી યા દૂસરી નહીં. અંદર જ્ઞાયકકી ધૂન લગે. ચિદાનંદ ભગવાન જ્ઞાયક સ્વરૂપ ચૈતન્ય દલ, અરૂપી મહાસાગર. સ્વયંભૂરમણ સમુદ્રમેં તલમેં રેતી નહીં હૈ. સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર હૈ, (ઉસકે) તલમેં રેત નહીં હૈ. અકેલે હિરા-માણિક ભરે હૈં. રત્ન ભરે હૈં. સુના હૈ? સ્વયંભૂરમણ સમુદ્રમેં નીચે અકેલે રત્ન ભરે હૈં. રેતી નહીં હૈ. આહા..! દુનિયાકા દિખાવ તો દેખો. બાહરકા દિખાવ. સ્વયંભૂરમણ અસંખ્ય જોજન લંબા હૈ. પૂરા રત્નસે ભરા હૈ, રેતી નહીં. યહ ભગવાન તો ઉસે ભી જાનનેવાલા-દેખનેવાલા અપનેમેં રહકર, ઉસકી કિંમત ક્યા કહના! ઉસમેં અનંત રત્ન ઐસે ભરે હૈં કિ સ્વયંભૂરમણ તો જડકા રત્ન હૈ, યહ ચૈતન્ય આકર હૈ. ચૈતન્યકે રત્નકા દરિયા પ્રભુ હૈ. હિન્દીમેં છે આ જાતા હૈ.

ઈસલિયે કહતે હૈં કિ '**અંદર દઢ સંસ્કાર ડાલે, ઉપયોગ એક વિષયમેં ન ટિકે...**' યહ ક્યા કહતે હૈં? જ્ઞાન લક્ષ્યમેં લેને પર વહાં કદાચિત્ ઉપયોગ ન ટિકે તો યહ આનંદ હૈ, આત્મા આનંદ હૈ, ઐસે ઉપયોગકો પલટે. આત્મા અંદર શાંત વીતરાગસ્વરૂપ હૈ, ઐસે વિચારમેં ઉપયોગકો પલટાયે. એક હી ઉપયોગમેં ન રહ સકે તો ઉપયોગ (પલટે). લેકિન યહ ઉપયોગ, હાં અંદર. અંદર ગુણકા ઉપયોગ ઔર ભેદ ઉપર લક્ષ્યકો પલટે. આહાહા..! '**તો અન્યમેં બદલે,...**' તો અન્યમેં બદલે. '**ઉપયોગ સૂક્ષ્મસે સૂક્ષ્મ કરે,...**' જિસમેં કોઈ ચિંતા નહીં હૈ. પૂરી દુનિયાસે ઉદાસ ભાવ. પૂરી દુનિયા મેરી નહીં હૈ, મૈં તો એક આત્મા આનંદ હૂં. આનંદ સિવા મેરી કોઈ ચીજ બાહરમેં નહીં હૈ. ઐસી ઉદાસીન અવસ્થા ઉસમેં કરકે ઉપયોગ સૂક્ષ્મસે સૂક્ષ્મ કરે. આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- કરે કિ હોતા હૈ?

ઉત્તર :- વહ કરે તબ હોતા હૈ ન. અપને આપ હો જાતા હૈ, ઐસા નહીં. કરે તો હોતા હૈ. આહાહા..!

'**ઉપયોગ સૂક્ષ્મસે સૂક્ષ્મ કરે.**' આહાહા..! પર્યાયમેં, પ્રત્યેક દ્રવ્યકી પર્યાયમેં ષટ્કારક હૈ. પ્રત્યેક દ્રવ્ય, જિતને અનંત દ્રવ્ય હૈ ઉસકી એક સમયકી પર્યાયમેં ષટ્કારક હૈ. પર્યાય પર્યાયકી કર્તા, પર્યાય કર્તાકા કાર્ય-કર્મ, પર્યાય પર્યાયકા સાધન-કરણ, પર્યાય કરકે પર્યાયમેં રખી-સંપ્રદાન, પર્યાયસે પર્યાય હુઈ ઔર પર્યાયકે આધારસે પર્યાય હુઈ. આહાહા..! અનંત જિતને દ્રવ્ય જગતમેં હૈ, ભગવાનને જો કહે, પ્રત્યેક દ્રવ્યકી એક સમયકી પર્યાયમેં ષટ્કારક પરિણમન હૈ. આહાહા..! અજ્ઞાનીકો ભી અજ્ઞાનમેં ષટ્કારક પરિણમન હૈ. જ્ઞાનીકો જ્ઞાન ઔર આનંદમેં ષટ્કારકકા પરિણમન હૈ. આહાહા..! સમજમેં

આયા? વહ ષટ્કારક સ્વસન્મુખ કરે. ભલે વસ્તુ બની ન હો, લેકિન પ્રત્યેક ષટ્કારકકા પરિણમન ભગવાન તો કહતે હૈં. જિતને દ્રવ્ય હૈં, અરે..! એક પરમાણુ, એક પરમાણુકી પર્યાય. એક પરમાણુકી પર્યાય, ઉસમેં ષટ્કારક હૈ. આહાહા..! કર્તા, કર્મ, કરણ, સંપ્રદાન, અપાદન, અધિકરણ. છહ બોલકે સિવા કોઈ તત્ત્વ હૈ નહીં. આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં કિ અપને આત્મામેં લક્ષ્ય લગાકર, ઉપયોગ સૂક્ષ્મ કરકે અંદર ધૂન લગાવે. આહાહા..! '**ઉપયોગમેં સૂક્ષ્મતા કરતે કરતે, ચૈતન્યતત્ત્વકો ગ્રહણ કરતે હુએ...**' સૂક્ષ્મ ઉપયોગમેં ષટ્કારકકા પરિણમન કરકે, સ્વસન્મુખ કરકે, સ્વ જ્ઞાયક સન્મુખ કરના. અનંત કાલસે કિયા નહીં. અનંત કાલસે મુનિવ્રત દ્રવ્યલિંગી અનંત બાર ધારણ કિયા. આહાહા..! 'મુનિવ્રત ધાર અનંત બૈર ગ્રૈવેયક ઉપજાયો'. ઉસમેં કોઈ બાહ્યકી ક્રિયાસે આત્માકો કુછ લાભ હોતા હૈ, ઐસા બિલકૂલ નહીં હૈ. આહાહા..!

અંતરકી ક્રિયા રાગસે રહિત.. પ્રભુ! સૂક્ષ્મ બાત હૈ. વિકલ્પસે ભી ભિન્ન, અપના સ્વરૂપ ભિન્ન હૈ, ઐસા લક્ષ્ય કરકે '**ચૈતન્યતત્ત્વકો ગ્રહણ કરતે હુએ...**' જાણન યહ જ્ઞાન હૈ. ક્યોં? પ્રગટમેં-પર્યાયમેં પ્રગટમેં આનંદ હૈ નહીં. સબ પ્રાણીકો પર્યાયમેં પ્રગટ આનંદ હૈ નહીં. મિથ્યાદષ્ટિકો. જ્ઞાન પ્રગટ હૈ. જ્ઞાનકી પર્યાય પ્રગટ હૈ. આહાહા..! કહતે હૈં કિ જ્ઞાનપર્યાય દ્વારા, પ્રગટકે દ્વારા ચૈતન્યતત્ત્વકો (ગ્રહણ કરે). જાણકતત્ત્વ હૈ. ક્યોંકિ પ્રગટમેં પર્યાયમેં તો વહ હૈ. પર્યાયમેં આનંદ કિ જો અંદર સૂક્ષ્મ ગુણ હૈ, ઉસકી પર્યાયમેં હૈ નહીં. સમકિતી નહીં હૈ, મિથ્યાત્વી હૈ. ઉસે જ્ઞાનમેં ખ્યાલ આ ગયા, જ્ઞાનમેં જાણન.. જાણન જ્ઞાનકો પકડકર. '**ચૈતન્યતત્ત્વકો ગ્રહણ કરતે હુએ આગે બઢે, વહ જીવ ક્રમસે સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરતા હૈ.**' વહ જીવ ક્રમસે ઈસ પ્રકાર સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરતા હૈ. દેવ-ગુરુ-શાસ્ત્રસે નહીં, શબ્દસે નહીં, શ્રવણસે નહીં. આહાહા..! જો કોઈ વાણી ભગવાનકી સુને ઉસસે જો જ્ઞાન હોતા હૈ, ઉસસે ભી આત્માકી સન્મુખતા નહીં હોતી. ક્યોંકિ સબ પર સન્મુખ દશા હૈ. આહાહા..! ભગવાનકી વાણી સુને લેકિન પર સન્મુખ દશા હૈ. પરસન્મુખ દશા સ્વસન્મુખમેં કામ નહીં કરતી. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, પ્રભુ! અભ્યાસ નહીં હૈ અંદર ઈસલિયે સૂક્ષ્મ લગે. અભી તો પ્રાપ્ત કરનેકી રીત યહાં કહી હૈ.

સૂક્ષ્મસે સૂક્ષ્મ જ્ઞાનપર્યાય પ્રગટ હૈ, ક્ષયોપશમ ભાવ પ્રગટ હૈ, આનંદ પ્રગટ નહીં હૈ. ઈસલિયે ચૈતન્યકો ગ્રહણ કરે, યહ જ્ઞાન મૈં હૂં, ઐસે ગ્રહણ કરકે. આહા..! '**વહ જીવ ક્રમસે સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરતા હૈ.**' લો. કિસીને લિખા થા. ચિઠ્ઠી પડી થી. ફિરસે લો. વહ લિયા. અબ ૧૦૫. શાંતિસે બાત સમજનેકી ચીજ હૈ, ભગવાન! યહ કોઈ પંડિતાઈકી ચીજ નહીં હૈ.

આત્માને પરમાર્થસે ત્રિકાલ એક જ્ઞાયકપનેકા હી વેશ ધારણ કિયા હુઆ હૈ. જ્ઞાયક તત્ત્વકો પરમાર્થસે કોઈ પર્યાયવેશ નહીં હૈ, કોઈ પર્યાય-અપેક્ષા નહીં હૈ. આત્મા 'મુનિ હૈં' યા 'કેવલજ્ઞાની હૈં' યા 'સિદ્ધ હૈં' એસી એક ભી પર્યાય-અપેક્ષા વાસ્તવમેં જ્ઞાયક પદાર્થકો નહીં હૈ. જ્ઞાયક તો જ્ઞાયક હી હૈ. ૧૦૫.

૧૦૫. '**આત્માને પરમાર્થસે ત્રિકાલ એક જ્ઞાયકપનેકા હી વેશ ધારણ કિયા હુઆ હૈ.**' ક્યા કહતે હૈં? સમયસારમેં ચલા હૈ. પુણ્ય, પાપ, આસ્રવ અધિકાર પૂરા કરે તબ (લિખતે હૈં), યહ વેશ પૂરા હુઆ. ઐસા પાઠમેં હૈ. ઐસે મોક્ષ અધિકાર પૂરા હુઆ વહાં ભી ઐસા લિખા હૈ. મોક્ષકા વેશ પૂરા હુઆ. ક્યોંકિ મોક્ષ તો એક સમયકી પર્યાય હૈ. ભગવાન તો ત્રિકાલી દ્રવ્ય હૈ. ઉસે મોક્ષકા વેશ ભી લાગૂ નહીં પડતા. આહાહા..! '**આત્માને પરમાર્થસે ત્રિકાલ એક જ્ઞાયકપનેકા હી...**' જ્ઞાયકપનેકા હી '**વેશ ધારણ કિયા હુઆ હૈ.**' આહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ! મોક્ષકો ભી વેશ કહા હૈ. સમયસારમેં હૈ, પાઠ હૈ. મોક્ષ .. ફિર કહતે હૈં, મોક્ષકા વેશ પૂરા હો ગયા, મોક્ષકા વેશ ચલા ગયા. ફિર દષ્ટિ એક દ્રવ્ય પર રહી હૈ, આનંદકી એક બાત રહ ગઈ. મોક્ષકી પર્યાય પર લક્ષ્ય નહીં, દ્રવ્ય પર લક્ષ્ય હૈ. સમકિતીકા દ્રવ્ય ધ્રુવ ચિદાનંદ આનંદ ભગવંત, ઉસ પર ઉસકા લક્ષ્ય હૈ. ઈસલિયે સમયસારમેં પ્રત્યેક અધિકારમેં, યહ સંવરકા વેશ પૂરા હો ગયા, નિર્જરાકા વેશ પૂરા હો ગયા, નિકલ ગયે. વેશ નિકલ ગયે. આતા હૈ ન ઉસમેં? આહાહા..! મોક્ષકા વેશ નિકલ ગયા. આહાહા..! ક્યોંકિ મોક્ષ તો એક પર્યાય હૈ. વહ તો જ્ઞાયકભાવકા એક વેશ હૈ. મોક્ષસે ભી જ્ઞાયકભાવકા વેશ ત્રિકાલ હૈ. આહાહા..! મોક્ષકી પર્યાય તો નયી પ્રગટ હોતી હૈ, વહ હમેશા નહીં હૈ. જ્ઞાયકપનેકા વેશ તો ત્રિકાલ હૈ. આહાહા..! ભગવંત આત્મા જ્ઞાયક સ્વભાવકા વેશ ત્રિકાલ હૈ. સંવર, નિર્જરા, મોક્ષ આદિકા વેશ તો (ક્ષણિક) હૈ, વહ તો પલટતા હૈ. આહાહા..!

'**આત્માને પરમાર્થસે તો ત્રિકાલ એક જ્ઞાયકપનેકા હી...**' એક જ્ઞાયકપના. જ્ઞાયક ત્રિકાલ.. ત્રિકાલ... ત્રિકાલ. મોક્ષ ભી એક સમયકી પર્યાય હૈ. ઔર મોક્ષ, સંવર, નિર્જરા ભી વ્યવહારનયકા વિષય હૈ. પર્યાય હૈ ન. પર્યાય વ્યવહારનયકા વિષય હૈ. આહાહા..! ભગવાન મોક્ષકા વેશ ભી નિત્ય નહીં રહતા, પરંતુ જ્ઞાયકકા વેશ નિત્ય રહતા હૈ. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ! આહાહા..! અકેલા જ્ઞાયકદ્રવ્ય, જ્ઞાયક હિરા યહ વેશ ત્રિકાલ હૈ. મોક્ષકા વેશ તો સાદિઅનંત હૈ. સંવર, નિર્જરાકા વેશ તો

સાદિસાંત હૈ. બંધકો એક ઓર રખો. સંવર, નિર્જરાકા સ્વાંગ આત્મા પર હો તો સાદિસાંત હૈ. ઔર મોક્ષકા સ્વાંગ સાદિઅનંત હૈ. ઔર જ્ઞાયકકા સ્વાંગ અનાદિઅનંત હૈ. આહાહા..!

'**આત્માને પરમાર્થસે તો ત્રિકાલ...**' ત્રિકાલ ઔર એક '**એક જ્ઞાયકપનેકા હી...**' નિશ્ચયસે. સૂક્ષ્મ બાત હૈ, પ્રભુ! મોક્ષ ભી પર્યાય-પલટતી અવસ્થા હૈ. વહ ભી સાદિઅનંત હૈ. જ્ઞાયક સ્વરૂપ.. આહા..! વહ તો અનાદિઅનંત હૈ. ત્રિકાલ નિરાવરણ હૈ. ત્રિકાલ નિરાવરણ હૈ. ત્રિકાલ અખંડ હૈ. યહાં એક કહા, વહ એક હૈ. આહાહા..! અખંડ ઔર એક ત્રિકાલ ઐસા જ્ઞાયકભાવકા વેશ ત્રિકાલ હૈ. આહાહા..! '**ત્રિકાલ એક જ્ઞાયકપનેકા હી વેશ...**' હી યાની નિશ્ચય હૈ. જ્ઞાયકપનેકા હી. આહાહા..! સમકિતીકો યા પંચમ ગુણસ્થાનવાલેકો યા છઠ્ઠેવાલેકો, સબકો ધ્રુવકી ધારા હૈ. ધ્રુવકે ધ્યેયમેં પડે હૈં. ધ્રુવકે ધ્યાનકે ધ્યેયમેં ધૈર્યસે.. આહાહા..! ધૂણી-ધૂણી પર્યાયમેં શાંતિકી ધૂણી ધખા. આહાહા..! ત્રિકાલ જ્ઞાયકકે લક્ષ્યસે. દૂસરી કોઈ ભી ક્રિયાકાંડસે, અરે..! સંવર, નિર્જરા હુઈ હો ઉસસે નયી શુદ્ધિકી વૃદ્ધિ હો, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ.

યહ બહિનકી વાણી નિકલી હૈ. બહિન આયી નહીં હૈ. ઉસ વક્ત અંદર અનુભવમેંસે આયી હૈ. આનંદમેંસે ભાષા આ ગયી. કિસીને લિખ લિયા થા. નહીં તો બાહર ભી નહીં આયે. આહાહા..! ક્યા કહા?

ભગવાન આત્માકા વેશ ક્યા? દેશ ક્યા? દેશ અસંખ્ય પ્રદેશ. વેશ જ્ઞાયકભાવ. વહાં દષ્ટિ દેનેસે આત્માકી પ્રાપ્તિ હોતી હૈ. એક વેશ ત્રિકાલ જ્ઞાયકભાવ. વહાં દષ્ટિ દેનેસે સમ્યગ્દર્શનકી પ્રાપ્તિ હોતી હૈ. આહાહા..! '**જ્ઞાયક તત્ત્વકો પરમાર્થસે...**' હૈ? જો જ્ઞાયક તત્ત્વ હૈ જાનનેવાલા, આહાહા..! ચૈતન્યહિરા ધ્રુવ હિરા. એક જ્ઞાયક હિરાકા '**પરમાર્થસે કોઈ પર્યાયવેશ નહીં હૈ,...**' કોઈ પર્યાયેવેશ નહીં હૈ. પુણ્ય ઔર પાપ તો નહીં હૈ, આસ્રવ, બંધ તો નહીં હૈ, સંવર, નિર્જરા ઔર મોક્ષ ભી નહીં હૈ. આહાહા..! ઐસા પ્રભુ અંદર જ્ઞાયકભાવસે વિરાજમાન ધ્રુવપને, ઉસકા વહ વેશ ત્રિકાલ હૈ. '**પરમાર્થસે કોઈ પર્યાયવેશ નહીં હૈ,...**' આહાહા..! યહ બાહરકે વેશકી બાત નહીં હૈ, હાં! વસ્ત્ર છોડ દે, વહ વેશ નહીં હૈ જીવકા. બાહ્ય ત્યાગગ્રહણ તો આત્મામેં હૈ નહીં. આત્મામેં એક ગુણ હી ઐસા હૈ. ત્યાગઉપાદાનશૂન્યત્વ શક્તિ. પરકા ત્યાગ ઔર પરકા ગ્રહણ, ઉસસે તો આત્મા ત્રિકાલ શૂન્ય હૈ. આહાહા..! માત્ર ત્યાગગ્રહણ હો તો વ્યવહારસે. પ્રભુ ત્રિકાલી જ્ઞાયકકા ગ્રહણ કરતે હૈં, વહાં રાગકા ત્યાગ હો જાતા હૈ. આહાહા..! ઐસી ચીજ હૈ.

'**પરમાર્થસે કોઈ પર્યાયવેશ નહીં હૈ,...**' ભગવંત આત્માકો નિત્ય ટિકનેકે સિવા

ક્ષણિક કોઈ વેશ ઉસકો નહીં હૈ. આહા..! '**કોઈ પર્યાય-અપેક્ષા નહીં હૈ.**' દ્રવ્યકો કોઈ પર્યાયકી અપેક્ષા નહીં હૈ. આહાહા..! મોક્ષકી પર્યાયકી અપેક્ષા ભી દ્રવ્યકો નહીં હૈ. ક્યોંકિ મોક્ષ તો સાદિઅનંત હૈ. વસ્તુ અનાદિઅનંત હૈ. આહાહા..! '**કોઈ પર્યાય-અપેક્ષા નહીં હૈ.**' આહાહા..! સૂક્ષ્મ પડે.

બહિન તો રાત્રિમેં થોડા બોલે થે. ઉસમેં બહનોંને લિખ લિયા થા. નહીં તો વે તો મુર્દેકી ભાંતિ (હૈ). આત્માકે આનંદમેં રહતી હૈ, બાહરકી કુછ નહીં પડી. આહાહા..! જન્મદિન આયેગા ન? દૂજ. શ્રાવણ શુક્લા દૂજકા જન્મદિન આયેગા. ઉનકો હિરાસે વધાયેંગે. ખડે રહેંગે મુર્દેકી ભાંતિ. અભી તો શક્તિ નહીં હૈ. મૈંને તો રાતકો કહા કિ કુર્સી (રખો). શક્તિ નહીં હૈ. બિલકૂલ અશક્ત હો ગયા હૈ. આહારમેં કુછ નહીં. અકેલા આત્મા.. આત્મા.. ઔર આત્મા. બાકી કુછ નહીં. મૈંને તો કહા, કુર્સી લાકર બૈઠના ચાહિયે. આઠ જન તો આયે હૈં. ... આહાહા..! રાત્રિમેં બહિનકી યહ વાણી નિકલ ગયી હૈ. આહાહા..!

'**કોઈ પર્યાય-અપેક્ષા નહીં હૈ.**' ઉસે કોઈ પર્યાયકા વેશ નહીં હૈ કિ હમેશા રહે. '**આત્મા મુનિ હૈ, કેવલજ્ઞાની હૈ યા સિદ્ધ હૈ, ઐસી એક ભી પર્યાય-અપેક્ષા વાસ્તવમેં...**' આહાહા..! સિદ્ધ ભી પર્યાય હૈ. દ્રવ્ય જો ત્રિકાલી આનંદકા નાથ વજ્ર બિંબ, ઉસમેંસે થોડા ભી પલટા નહીં ખાતા. પર્યાય પલટતી હૈ, વસ્તુ વજ્ર બિંબ અંદર ચૈતન્ય આનંદકંદ, અકેલે ચૈતન્યકે હિરા-માણેક ભરે હૈં. આહાહા..! ઐસે આત્માકો પરકી અપેક્ષા (તો નહીં હૈ, લેકિન) મુનિ, કેવલજ્ઞાની યા સિદ્ધ, ઐસી એક ભી '**પર્યાય-અપેક્ષા વાસ્તવમેં જ્ઞાયક પદાર્થકો નહીં હૈ.**' આહાહા..! કમજોરી બહુત આ ગયી હૈ. આહાહા..! ૧૦૫વાં બોલ બહુત અચ્છા આ ગયા હૈ. મૌકે પર (આયા હૈ).

આત્માકો ત્રિકાલી જ્ઞાયકભાવકે વેશકે સિવા, મુનિ યાની સંવર-નિર્જરા ઔર મોક્ષકા વેશ ઉસે લાગૂ નહીં પડતા. ઉસકી તો અવધિ હૈ. યહ તો અવધિ બિનાકી ચીજ અનાદિઅનંત નિત્યાનંદ પ્રભુ (હૈ). આહાહા..! જિસકે ઉપર, નિત્યાનંદ પ્રભુકે ઉપર યહ સબ પર્યાય તિરતી હૈ. સંવર, નિર્જરા ઔર મોક્ષ... આહાહા..! વાસ્તવમેં જ્ઞાયક પદાર્થકો ઉસ પર્યાયકી અપેક્ષા નહીં હૈ. કિસકી? મુનિ, કેવલજ્ઞાની અથવા સિદ્ધ. ઉસ પર્યાયકી દ્રવ્યકો અપેક્ષા નહીં હૈ. દ્રવ્ય તો ત્રિકાલ એકરૂપ હૈ. અખંડ આનંદ પ્રભુ પરમાત્મ સ્વરૂપ સચ્ચિદાનંદ સત્ ચિદાનંદ સ્વરૂપ એકરૂપ ત્રિકાલ હૈ. ઉસકો યહાં જ્ઞાયક કહતે હૈં. ઐસે જ્ઞાયકકી દૃષ્ટિ કરના ઔર અનુભવમેં આનંદ આના, ઉસકા નામ સમ્યગ્દર્શન હૈ. શ્રાવક ઔર મુનિપના તો... બાપૂ! આહાહા..! પંચમ ગુણસ્થાન ઔર છઠ્ઠા

ગુણસ્થાન, બાપૂ! વહ દશા તો... આહાહા..! અભી ચૌથેકા ઠિકાના નહીં હૈ. અરે..! પ્રભુ! ક્યા હો? ભાઈ! ઐસા મનુષ્યપના મિલા હૈ. સબ છોડ દે. ચિંતા છોડકર ઈસ એકકા કર. દુનિયા પ્રશંસા કરેગી, લેકિન વહ સાથમેં નહીં આયેગી. આહાહા..!

પ્રભુ એક જ્ઞાયકભાવ ત્રિકાલીકો જિસને દૃષ્ટિમેં લિયા ઔર અનુભવમેં આ ગયા, ઉસમેં મુનિ, કેવલજ્ઞાન યા સિદ્ધ તીનોં વેશકી ઉસકો અપેક્ષા નહીં હૈ. આહાહા..! રાગ વ્યવહાર રત્નત્રયકી અપેક્ષા ઉસે તીન કાલમેં નહીં હૈ. રત્નત્રય વ્યવહાર કરે તો નિશ્ચય પ્રાપ્ત કરે, ત્રિકાલ જૂઠ હૈ. વ્યવહાર રત્નત્રય તો રાગ-ઝહર હૈ. રાગ હૈ, શુભરાગ હૈ, વિષકૂંભ હૈ. વિષકૂંભ. મોક્ષ અધિકારમેં આયા હૈ ન? આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- કઠિન પડતા હૈ.

ઉત્તર :- અભ્યાસ નહીં હૈ. ઔર યહ બાત ચલતી નહીં હૈ. ચલનેમેં બાહરકી પ્રવૃત્તિ કરો, યહ કરો, વહ કરો. સેઠ લોગોંકો ફૂરસદ નહીં હૈ. ઐસી પ્રવૃત્તિ કરે ઉસમેં રુક જાય. રતનલાલજી! આહાહા..! હમારે મફતભાઈને તો ... મફતભાઈ બહુત વક્તસે પડે હૈં. ... ભાવનગરકે સેઠ હૈ. બહુત સાલસે. આહાહા..!

પ્રભુ! ક્યા કહેં? અરે..! પ્રભુકા વિરહ હુઆ. પીછે માર્ગ વાણીમેં રહ ગયા. આહાહા..! પ્રભુ તો મુક્તિમેં પધારે. સીમંધર ભગવાન વહાં રહ ગયે. આહાહા..! ઉનકી વાણી થી અંદર, વહ વાણી અંદર રહ ગઈ. હમ તો ભગવાનકે પાસ થે. વહાં સમવસરણમેં હમેશા જાતે થે. અંતિમ સ્થિતિમેં પરિણામ ઠીક નહીં રહે (તો) ઈસ કાઠિયાવાડમેં જન્મ હુઆ. ઉમરાલા. ભગવાનકી વાણી રહ ગઈ. આહાહા..! ત્રિકાલનાથકા વિરહ હુઆ. પંચમકાલમેં ભગવાનકી યહાં ઉત્પત્તિ નહીં હૈ. કેવલજ્ઞાનકી ઉત્પત્તિ ભી કોઈ જીવકો નહીં ઔર કેવલજ્ઞાનીકી મૌજૂદગી નહીં હૈ. ઉનકી વાણીકી મૌજૂદગી હૈ. ઉસમેં આત્મા ક્યા હૈ, ઉસે બતાયા હૈ વહ યથાર્થ હૈ. આહાહા..! ગજબ બાત હૈ!

'**વાસ્તવમેં જ્ઞાયક પદાર્થકો...**' એક ભી અપેક્ષા નહીં હૈ. '**જ્ઞાયક તો જ્ઞાયક હી હૈ.**' મોક્ષ ભી સાદિઅનંત હૈ. સંસાર અનાદિસાંત હૈ. સંવર, નિર્જરા સાદિસાંત હૈ. આસ્રવ, બંધ, પુણ્ય-પાપ અનાદિસાંત હૈ. આહાહા..! મોક્ષ ભી સાદિઅનંત હૈ. પ્રભુ અનાદિઅનંત હૈ. આહાહા..! અનાદિઅનંત મહાપ્રભુ સ્વયં, ઉસકી નજર કર, નાથ! વહાં જા, વહાં જા. તેરા દેશ ઔર તેરા વેશ વહાં હૈ. તેરા દેશ પ્રભુ વહ સ્વદેશ હૈ. આહાહા..! શ્રીમદ્‌ને એક બાર કહા હૈ, ઔર બહિનને કહા હૈ, ઈસમેં આતા હૈ. કૌન-સા બોલ હૈ? ૪૦૧ બોલ. પૃષ્ઠ-૧૭૬.

'**જ્ઞાનીકા પરિણમન વિભાવસે વિમુખ હોકર સ્વરૂપકી ઓર ઢલ રહા હૈ.**'

આહાહા..! ક્યા કહા? ૪૦૧. ધર્મીકા પરિણમન વિભાવસે વિમુખ હોકર, દયા-દાનકે વિકલ્પસે ભી વિમુખ હોકર, શાસ્ત્ર શ્રવણસે ભી વિમુખ હોકર સ્વરૂપકી ઓર અપને જ્ઞાયક સ્વરૂપકી ઓર ઢલ રહા હૈ. '**જ્ઞાની નિજ સ્વરૂપમેં પરિપૂર્ણરૂપસે સ્થિર હો જાનેકો તરસતા હૈ.**' સાધક હૈ ન. અંદર એક જમ જાઉં, જમ જાઉં, બસ. '**યહ વિભાવભાવ હમારા દેશ નહીં હૈ.**' દેખો! વિભાવભાવ હમારા દેશ નહીં હૈ. આહાહા..!

શ્રીમદ્ આખિરમેં કહતે હૈં, શ્રીમદ્કી દશા ભી ઐસી થી. એકાવતારી હો ગયે હૈં. શ્રીમદ્ વર્તમાન વૈમાનિકમેં હૈ. વહાંસે મનુષ્ય હોકર મોક્ષ જાનેવાલે હૈં. એક ભવ હૈ. આહાહા..! સ્વયં કહકર ગયે હૈં ઔર યથાર્થ હૈ. એકદેશ ભોગના બાકી રહા હૈ, ઐસા બોલે થે. ભાષા ભૂલ ગયે.

મુમુક્ષુ :- શેષ કર્મનો ભોગ ભોગવવો..

ઉત્તર :- હાં. શેષ કર્મનો ભોગ ભોગવવો અવશેષ રે, તેથી એક દેહ ધારીને મોક્ષ સ્વરૂપ રે, જાશું સ્વરૂપ સ્વદેશમાં. સ્વદેશ યહ. આહાહા..! સ્વદેશ અસંખ્ય પ્રદેશી ભગવાન આત્મા, ઉસકે સિવા સબ પરદેશ હૈ.

યહાં બહિન કહતે હૈં, '**યહ વિભાવભાવ હમારા દેશ નહીં હૈ.**' આહાહા..! '**ઈસ પરદેશમેં હમ કહાં આ પહુંચે?**' અરેરે..! છદ્મસ્થ અવસ્થા ઔર વિકલ્પમેં આ ગયે. વિકલ્પ-રાગ તો આતા હૈ, પૂર્ણ નહીં હુઆ ઈસલિયે. અરે..! '**ઈસ પરદેશમેં હમ કહાં આ પહુંચે?**' ઓહોહો..! સમકિતીકો રાગ આતા હૈ. લેકિન રાગ પરદેશ દિખતા હૈ. આહાહા..! વહ હમારા દેશ નહીં. જહાં હમેં સદા ટિકકર રહના હૈ, વહ હમારા દેશ નહીં. કહા ન? '**હમે યહાં અચ્છા નહીં લગતા.**' વિકલ્પ, વ્યવહાર રત્નત્રયકા વિકલ્પ અચ્છા નહીં લગતા. આહાહા..! વહ હમારા દેશ નહીં. '**યહાં હમારા કોઈ નહીં હૈ.**' વિકલ્પ અસંખ્ય પ્રકારકા શુભાદિ હો, ઉસમેં હમારા કોઈ નહીં હૈ. આહાહા..!

'**જહાં જ્ઞાન, શ્રદ્ધા...**' યાની સમકિત '**ચારિત્ર, આનંદ, વીર્યાદિ અનંતગુણરૂપ હમારા પરિવાર બસતા હૈ...**' હમારા પરિવાર તો યહ હૈ. આહાહા..! યહ અંતરકી બાત હૈ, ભાઈ! '**હમારા પરિવાર બસતા હૈ વહ હમારા સ્વદેશ હૈ. અબ હમ ઉસ સ્વરૂપસ્વદેશકી ઓર જા રહે હૈં.**' આહાહા..! અપના જ્ઞાયક સ્વરૂપ ત્રિકાલી ભગવંત, ઉસ દેશકી ઓર હમ જા રહે હૈં. આહાહા..! '**હમેં ત્વરાસે...**' ત્વરામેં ક્રમબદ્ધ નહીં છૂટતા. ક્રમબદ્ધમેં આ જાતા હૈ. ઐસી દશા હુઈ વહાં ક્રમમેં કેવલજ્ઞાન અલ્પ કાલમેં હો જાયેગા. ઐસા હી ક્રમબદ્ધ હૈ. ત્વરાસે કહા ઈસલિયે એકદમ કોઈ ક્રમ પલટ ગયા, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! હમે હમારે દેશમેં જાના હૈ, '**ત્વરાસે અપને મૂલ વતનમેં...**' યહ મૂલ વતન. અસંખ્ય પ્રદેશી જ્ઞાયક મૂલ વતન હૈ. આહાહા..! મૂલ

દેશ. બાકી સબ પરદેશ. આહાહા..!

યહાં શબ્દ ક્યા હૈ? '**ત્વરાસે અપને મૂલ વતનમેં જાકર...**' '**ત્વરાસે અપને મૂલ વતનમેં જાકર આરામસે બસના હૈ...**' હમારા તો જ્ઞાયકભાવ હૈ. ત્વરાસે અલ્પ કાલમેં અપને વતનમેં જાકર બસના હૈ. '**મૂલ વતનમેં જાકર આરામસે બસના હૈ...**' આનંદ, અતીન્દ્રિય આનંદમેં બસના હૈ. સ્વદેશ તો અતીન્દ્રિય આનંદકા દેશ હૈ. '**જહાં સબ હમારે હૈં.**' વિભાવમેં કોઈ હમારા નહીં. આહા..! જિસ ભાવસે તીર્થંકર ગોત્ર બંધે, વહ ભાવ હમારા નહીં. હમારા સ્વદેશ નહીં. આહાહા..! પંચ મહાવ્રતકા પરિણામ, બારહ વ્રતકા વિકલ્પ, આત્મા નહીં, આત્માકા દેશ નહીં. આહાહા..! ઐસી કઠિન બાત હૈ. '**આરામસે બસના હૈ, જહાં સબ હમારે હૈં.**' સબ અનંત-અનંત ગુણ જ્ઞાન, આનંદ, શાંતિ, સ્વચ્છતા, પ્રભુતા, જીવતર, ચિતિ, દશિ, જ્ઞાન, સુખ, વીર્ય, પ્રભુતા, વિભુત્વ, સર્વદર્શિ, સર્વજ્ઞત્વ, સ્વચ્છતા ઐસી અનંત-અનંત શક્તિકા મેરા દેશ હૈ, વહાં આરામસે અપને વતનમેં બસના હૈ. આહાહા..! યે વતન. કાઠિયાવાડ વતન, ફલાના વતન ધૂલમેં ભી નહીં હૈ. આહાહા..! યહાં તો રાગકી પર્યાયસે ભી ભિન્ન લે લિયા. જ્ઞાયકભાવ હમારા ત્રિકાલી હમારા દેશ હૈ. વહાં સબ હમારે હૈં. જ્ઞાન, આનંદ, શાંતિ, સ્વચ્છતા, પ્રભુતા અનંતા-અનંતા ચૈતન્ય રત્નાકરસે ભરા ભગવાન, વહી હમારા વતન હૈ. વહાં આરામસે, આનંદસે બસના હૈ, રહના હૈ. ફિર ભવ-બવ હૈ નહીં. આહાહા..!

શ્રીમદ્ને ઐસા કહા, 'શેષ કર્મનો ભોગ છે,' અંદર ઐસા દેખતે હૈં તો અભી ઈસી ભવમેં પૂર્ણ જ્ઞાયક હોંગે ઐસા લગતા નહીં હૈ. 'શેષ કર્મનો ભોગ છે, ભોગવવો અવશેષ રે..' પ્રભુ! થોડા ભોગના બાકી રહેગા ઐસા લગતા હૈ. 'તેથી દેહ એક ધારીને જાશું સ્વરૂપ સ્વદેશ રે..' અપને સ્વરૂપકે સ્વદેશમેં જાના હૈ. ઉસ સમયમેં ઉનકી શક્તિ બહુત થી. ઉસ સમયમેં વહી એક પુરુષ થે. એક ધર્મદાસ થે, ઉસ વક્ત. ક્ષુલ્લક ધર્મદાસ. ઉતના ક્ષયોપશમ નહીં થા. સમ્યગ્જ્ઞાન દીપિકા બનાયી હૈ ન? ધર્મદાસ ક્ષુલ્લક. ઔર ઈનકો તો ક્ષયોપશમ ગજબકા થા! ઉમ્ર છોટી. ૩૩ સાલમેં દેહ છૂટ ગયા. ક્ષયોપશમ તો ઈતના દરિયા.. લગભગ ધર્મીમેં ઈતના ક્ષયોપશમ ઉસ સમયમેં નહીં હોગા. દૂસરા જ્ઞાન હોગા અનેક પ્રકારસે. વહ સ્વયં ઐસા કહતે હૈં, હમેં યહ થોડા ભોગના દિખતા હૈ. હમેં વીતરાગતા (પૂર્ણ) હોગી ઐસા નહીં લગતા હૈ. એકાદ ભવ કરના પડેગા. ફિર હમ હમારે દેશમેં-વતનમેં જાકર આનંદમેં રહેંગે. વહ સ્વદેશ હૈ. બાકી વિકાર આદિ તો પરદેશ હૈ. ૧૦૫ હો ગયા. ફિર ૧૪૦. ૧૦૫કે બાદ ૧૪૦. ઈસમેં લિખા હૈ. કિસીને લિખકર રખા હૈ.

'है', 'है', 'है', ऐसी 'अस्ति' ख्यालमें आती है न? 'ज्ञाता', 'ज्ञाता', 'ज्ञाता' है न? वह मात्र वर्तमान जितना 'सत्' नहीं है. वह तत्त्व अपनेको त्रिकाल सत् बतला रहा है, परंतु तू उसकी मात्र 'वर्तमान अस्ति' मानता है! जो तत्त्व वर्तमानमें है वह त्रैकालिक होता ही है. विचार करनेसे आगे बढा जाता है. अनंत कालमें सब कुछ किया, एक त्रैकालिक सत्की श्रद्धा नहीं की. १४०.

१४०. आहाहा..! अस्तिके जोरका है. '**है**', '**है**', '**है**'. मेरा प्रभु तो है, है और है. ज्ञायकभाव त्रिकाल भाव... आहाहा..! है, है और है. भूतकालमें था, वर्तमानमें है और भविष्यमें रहेगा. तीनों काल रहनेवाली मेरी चीज है. आहाहा..! '**ऐसी 'अस्ति' ख्यालमें आती है न?**' अस्तिमें ख्यालमें आती है न? आती है न, ईसलिये आती है, आती है. आहाहा..! '**ज्ञाता**', '**ज्ञाता**', '**ज्ञाता**'...' है, है वह कौन है? ज्ञाता, ज्ञाता, ज्ञाता वह मैं हूं. आहाहा..! है, है, है. है की अस्ति. मेरी अस्ति ज्ञाता, ज्ञाता, ज्ञाता (स्वरूप है). दूसरी चीज मेरेमें है नहीं. आहाहा..!

'**वह मात्र वर्तमान जितना 'सत्' नहीं है.**' क्या कहते हैं? जो वर्तमान पर्यायमें आनंद आदि आया, उतना सत् नहीं है. पर्यायका अनुभव है, लेकिन पर्याय जितना वह सत् नहीं है. पर्याय बताती है कि अंदर भगवान पूर्ण है. पर्याय बताती है कि अंदर भगवान पूर्ण है. आहाहा..! है? '**वह मात्र वर्तमान जितना 'सत्' नहीं है. वह तत्त्व अपनेको त्रिकाल सत् बतला रहा है,...**' क्या कहते हैं? वर्तमानमें अतीन्द्रिय आनंदका नाथका अनुभव हुआ तो पर्यायमें आनंद आया. ध्रुव तो पर्यायमें आता नहीं. आहा..! ध्रुवका आनंद भी आता नहीं. ध्रुव तो ध्रुव है, आनंद तो पर्यायमें आता है. आहाहा..! कहते हैं, '**अपनेको त्रिकाल सत् बतला रहा है,...**' कौन? वर्तमान सत् आनंद दिखता है, वह त्रिकालको बताता है. वह पर्याय त्रिकालको बताती है. उसका नमूना सम्यग्दर्शन, सम्यग्ज्ञान, सम्यक् आनंद जो सम्यग्दर्शनमें आया, वह नमूना ऐसा बताता है कि यह चीज पूर्ण है. आहाहा..! है?

'**वर्तमान जितना सत् नहीं है. वह तत्त्व अपनेको त्रिकाल सत् बतला रहा है.**' आहाहा..! क्या कहते हैं? पर्यायमें ज्ञाता-दृष्टाका अनुभव होता है, वह पर्यायमें होता है. द्रव्यमें नहीं. द्रव्यका कभी अनुभव होता नहीं. आहाहा..! २०वें बालमें

આયા હૈ. પ્રવચનસારમેં (અલિંગગ્રહણકે) ૨૦વે બોલમેં ઐસા હૈ કિ મૈં તો આનંદમાત્ર વસ્તુ આત્મા હૂં. ધ્રુવ તો મુજે આનંદમેં આતા નહીં, મૈં તો જિતના આનંદ વેદનમેં આતા હૈ, વહ મૈં આત્મા હૂં. ૨૦વે બોલમેં હૈ. સમજમેં આયા? આહાહા..! મૈં ચેતના હૂં. મુજે જો પર્યાયમેં આનંદ આતા હૈ, મૈં ઉતના હૂં. ત્રિકાલકી દૃષ્ટિ તો હૈ, પરંતુ વેદનમેં ત્રિકાલ ધ્રુવ નહીં આતા. આહાહા..! વેદન પર્યાયકા હોતા હૈ. પર્યાય ઐસા કહતી હૈ... આહાહા..! કિ મૈં પર્યાય હૈ વહી આત્મા હૂં. ઐસા કહતે હૈં. ૨૦ બોલમેં ઐસા કહતે હૈં. અલિંગગ્રહણકા ૨૦વાં બોલ હૈ. અલિંગગ્રહણકા ૨૦વાં બોલ. મૈં વેદનમેં આતા હૂં ઉતના આત્મા હૂં. આહા..! વેદનમેં ધ્રુવ નહીં આતા. ધ્રુવકી મુજે દરકાર નહીં. દૃષ્ટિ હૈ વહાં. આહાહા..! લેકિન દૃષ્ટિ પર્યાય હૈ. દૃષ્ટિમેંધ્રુવ હૈ, વેદનમેં આનંદ હૈ. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ. ઉસમેં હૈ. પ્રવચનસારમેં હૈ ન? ૧૭૨ ગાથા. ૧૭૨ ગાથાકા ૨૦વાં બોલ. ૧૮, ૧૯, ૨૦કી રાત્રિમેં ચર્ચા હુઈ થી.

૧૮મેં ઐસા હૈ, દ્રવ્ય જો ઉસકા ભેદ હૈ વહ મૈં નહીં. ૧૯મેં, ગુણકા ભેદ મૈં નહીં, ૨૦મેં પર્યાયકા ભેદ, પર્યાય હૈ વહી મૈં હૂં. મુજે વેદનમેં પર્યાય આતી હૈ. વેદનમેં ધ્રુવ આતા નહીં. આહાહા..! સમજમેં આતા હૈ? ભાષા તો સાદી હૈ. આહાહા..! ૨૦વેં બોલમેં હૈ. અલિંગગ્રહણકે ૨૦ બોલમેં હૈ. મૈં અનુભવમેં આનેવાલા આત્મા, વહ આત્મા. મુજે તો વેદનમેં આતા હૈ વહી આત્મા હૈ. વેદનમેં નહીં આતા હૈ, વહ આત્મા નહીં. ભલે દૃષ્ટિકા વિષય ધ્રુવ હો. આહાહા..!

ઐસે યહાં કહતે હૈં, '**જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ...**' ક્યા કહતે હૈં? તૂ ઉસકી માત્ર વર્તમાન અસ્તિ માનતા હૈ. '**જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ...**' વહ ત્રિકાલ હૈ. વર્તમાનમેં જિસકા નમૂના ખ્યાલમેં આયા, વહ ચીજ માત્ર વર્તમાન હી નહીં હૈ. કિસી ભી ચીજકા વર્તમાનમેં અનુભવ હોતા હૈ, વહ વર્તમાન ત્રિકાલકો બતાતા હૈ. અંદર ત્રિકાલી ચીજ હૈ. આહાહા..! '**વર્તમાન અસ્તિ માનતા હૈ. જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ વહ ત્રૈકાલિક હોતા હી હૈ.**' ક્યા કહા? જો ચીજ વર્તમાનમેં આનંદકા અનુભવ હુઆ, તો વહ ચીજ ત્રિકાલી હૈ. ભલે ત્રિકાલીકા આનંદ નહીં આયા. આહાહા..! સૂક્ષ્મ બહુત આયા.

પર્યાયમેં જો વેદનમેં આયા, વહ ધ્રુવ આયા નહીં. મૈં તો પર્યાય વેદનમેં આયી વહી મૈં હૂં. મુજે આનંદકા અનુભવ (હુઆ), વહ મૈં આત્મા હૂં. ધ્રુવકો વહાં આત્મા નહીં લિયા. ધ્રુવકો ધ્યેયમેં લે લિયા. ધ્યેયમેં ધ્રુવ હૈ, વેદનમેં નહીં. આહાહા..! ઐસી બાતેં. યહાં કહતે હૈં, '**પરંતુ તૂ ઉસકી માત્ર 'વર્તમાન અસ્તિ' માનતા હૈ.**' ક્યા કહા? '**વહ તત્ત્વ અપનેકો ત્રિકાલ સત્ બતલા રહા હૈ,...**' જો વર્તમાનમેં પર્યાય દિખતી હૈ, વહ ત્રિકાલકો બતલા રહી હૈ. વર્તમાનમેં શાંતિકા અંશ આયા સમ્યગ્દર્શનમેં,

વહ ત્રિકાલ ધ્રુવપનેકો બતાતા હૈ. ધ્રુવ ભલે પર્યાયમેં આતા નહીં, ધ્રુવ ભલે પ્રત્યક્ષ દિખનેમેં આતા નહીં, પ્રત્યક્ષ દિખનેમેં આતા નહીં,.. આહાહા..! '**ત્રિકાલ સત્ બતલા રહા હૈ, પરંતુ તૂ ઉસકી માત્ર 'વર્તમાન અસ્તિ' માનતા હૈ. જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ...**' સિદ્ધાંત કહતે હૈં. '**જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ વહ ત્રૈકાલિક હોતા હી હૈ.**' અર્થાત્ વર્તમાન પર્યાય જિતના તત્ત્વ હૈ નહીં. કોઈ ભી તત્ત્વ વર્તમાન પર્યાય જિતના હૈ નહીં. વર્તમાન પર્યાય જો હૈ વહ ત્રિકાલીકો બતાતી હૈ. વહ ત્રિકાલીકી પર્યાય હૈ. આહાહા..!

'**જો તત્ત્વ વર્તમાનમેં હૈ વહ ત્રૈકાલિક હોતા હી હૈ.**' આહાહા..! નિર્મલકી બાત લી હૈ, હાં! નિર્મલકી બાત હૈ. નિર્મલ તત્ત્વકી પર્યાય અનુભવમેં આયી તો વહ પર્યાય જિતના નહીં હૈ, વહ પર્યાય ધ્રુવ ત્રિકાલ હૈ ઉસકી પર્યાય હૈ. વર્તમાન પર્યાય જિતના નહીં. આહાહા..! '**વિચાર કરનેસે આગે બઢા જાતા હૈ.**' ... ઝુકાવ હો જાતા હૈ. અનંત કાલમેં સબકુછ કિયા. આહાહા..! બાહરમેં અનંત કાલમેં સબ (કિયા). આત્માકે સિવા, આત્માકા અનુભવ ઔર સમકિતકે સિવા. અનંત બાર ક્રિયા કી. અનંત બાર વ્રત લિયે, તપસ્યા કી. '**અનંત કાલમેં સબ કુછ કિયા, એક ત્રૈકાલિક સત્કી શ્રદ્ધા નહીં કી.**' ત્રિકાલી પ્રભુ ભગવાન અનાદિઅનંત જ્ઞાયક, ઉસકી શ્રદ્ધા કિયે બિના રખડતા હૈ. (શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)